

Nr 393.

Av herr Sjö Dahl m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag för budgetåret 1952/53 till universiteten och den medicinska undervisningen m. m.

I propositionen nr 137 har föredragande statsrådet redovisat en framställning från styrelsen för Göteborgs högskola om inrättandet av en befattning som laborator i matematik vid högskolan. Detta har av styrelsen givetvis motiverats såsom ett permanent behov för högskolan, beroende på att undervisning i ämnet länge bedrivits, att ett stigande antal elever, av vilka flertalet syftar till läraryrket, önskar undervisning däri och att högskolans undervisning i nationalekonomi och statistik m. fl. ämnen skulle på ett värdefullt sätt kunna stödjas. Hittills har vart läsår blott kunnat givas en kurs i ämnet, vartannat år för ett betyg och vartannat år för två betyg i filosofisk kandidatexamen och filosofisk ämbetsexamen. Det stora intresset gör det nu nödvändigt att vart läsår anordna kurser för såväl ett som två betyg. För den händelse laboratorbefattningen inte komme att inrättas, begär styrelsen en förhöjning av kursanslaget med ytterligare 13 000 kronor. Kanslern har anslutit sig till styrelsens förslag om inrättandet i första hand av en befattning som laborator. Departementschefen förklarar sig inte beredd att tillstyrka en laboratorbefattning men förordar ett ökat kursanslag på 13 000 kronor.

Någon tid innan styrelsen för högskolan ingav sin framställning om en laboratorbefattning hade styrelsen den 17 maj 1951 hos kanslern hemställt om rätt att tills vidare från och med läsåret 1951/52, så länge för ändamålet kompetent lärare stod till förfogande, anställa examination för filosofie kandidatexamen och filosofisk ämbetsexamen i ämnet matematik. För nämnda år skulle denna examination uppdragas åt professorn i tillämpad matematik vid Chalmers tekniska högskola. Denna framställning avstyrktes av de större akademiska konsistorierna i Uppsala och Lund under åberopande av vad de filosofiska fakulteternas matematisk-naturvetenskapliga sektioner hade anfört. Båda sektionerna underströk det stora värdet och önskvärdheten av att ämnet matematik införlivades med Göteborgs högskolas undervisningsprogram, men ansåg att detta på ett för utbildningen betryggande sätt endast kunde ske genom inrättandet av en fast befattning. Detta synes vara förutsättningen för att styrelsens framställning om examensrätt skall kunna av konsistorierna tillstyrkas. Framställningen föranledde inte heller någon åtgärd från kanslerns sida enligt brev av den 18 december 1951.

Det är allmänt bekant, att rekryteringsbehovet av lärare är stort och det särskilt, när det gäller lärare med matematisk studieinriktning. Propositionen nr 153 betygar detta på flerfaldiga sätt. Men det är mindre lockande att studera ett ämne för lärare, som sedermera inte har rätt att verkställa examinationen. Skall därför undervisningen i matematik kunna bli av den betydelse för lärarutbildningen, som åsyftas med det ökade anslaget, bör den ordnas på sådant sätt, att den kan förenas med examinationsrätt för högskolan, och därför kräves en fast lärarbefattning, d. v. s. i detta fall en laborator i matematik.

I detta sammanhang bör erinras om den planerade vidareutbildningen av folkskollärare och personer med vanlig eller teknisk studentexamen. Krisutredningen har påpekat det bredare rekryteringsunderlag än på andra håll, som förefinnes bl. a. i Göteborg med omnejd. Man har förutsatt att denna vidareutbildning i viss utsträckning skall kunna ske parallellt med uppehållande av tjänst. Även ur dessa synpunkter vore det lyckligt, om den utsträckta undervisningen i matematik vid högskolan kunde förenas med examinationsrätt, då ett eller flera betyg i ämnet erfordras för den fulla kompetensen som matematiklärare vid läroverken. Departementschefen har understrukit, att en ökad examination av normalt utbildade lärare liksom av folkskollärare och andra med mera begränsad akademisk utbildning bör på allt sätt eftersträvas. Genom en laborator i matematik med examinationsrätt vid Göteborgs högskola främjas detta syfte.

Under åberopande av vad ovan anförts får vi därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta inrättande av en befattning som laborator i matematik vid Göteborgs högskola från och med den 1 juli 1952, samt

att utskottet måtte vidtaga de ändringar i Kungl. Maj:ts förslag till huvudstat för högskolan och bidrag till densamma för budgetåret 1952/53, som därav föranledes.

Stockholm den 1 april 1952.

Edgar Sjö Dahl.

Sven Em. Ohlon.

S. G. W. Wahlund.